

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3405/2020
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат у ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и АД „Србија карго“ Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 278/20 од 02.06.2020. године, у седници већа од 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ** пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 278/20 од 02.06.2020. године и Основног суда у Крагујевцу П1 1122/18 од 17.09.2019. године тако што се:

а) **ОБАВЕЗУЈУ** тужени да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за август 2015. године износ од 6.472,40 динара са законском затезном каматом од 16.09.2015. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема пресуде;

б) **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени АД „Србија карго“ да тужиоцу исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.09.2015. године до 11.11.2015. године:

- за септембар 2015. године износ од 5.680,18 динара са законском затезном каматом од 16.10.2015. године до исплате,

- за октобар 2015. године износ од 8.785,00 динара са законском затезном каматом од 16.11.2015. године до исплате,

- за новембар 2015. године износ од 2.831,29 динара са законском затезном каматом од 16.12.2015. године до исплате,

и на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора за 2015. годину износ од 13.259,15 динара са законском затезном каматом од 01.01.2016. године до исплате,

све у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове жалбеног и ревизијског поступка у износу од 40.905,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1122/18 од 17.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 10.08.2015. године до 11.11.2015. године износ од 23.768,87 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе како је наведено у изреци; ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора за 2015. годину износ од 13.259,15 динара са законском затезном каматом од 01.01.2016. године до исплате; ставовима трећим и четвртим изреке одбијени су тужбени захтев по истом правном основу и истом периоду као и у првом и другом ставу изреке, али у другим новчаним износима; ставом петим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 278/20 од 02.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у првом, другом, трећем и четвртном ставу изреке; ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у петом ставу изреке и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак; ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбе члана 404. ЗПП.

Према оцени Врховног касационог суда у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), ради уједначавања судске праксе у погледу права запослених код туженог АД „Железнице Србије“ и његових правних следбеника на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, па је установио да је ревизија делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“, да би након статусних промена издвајањем уз оснивање од 10.08.2015. године, тужени АД „Србија карго“, као новоосновано привредно друштво, преузео тужиоца као запосленог почев од 01.09.2015. године, с тим што је преузео и колективни уговор и све уговоре који су важили на дан промене послодавца. Вештачењем у поступку утврђено је да је тужиоцу вршен обрачун зараде као производ вредности једног радног часа, коефицијента радног места и месечног

фонда часова рада. На основу података по врстама плаћања наведеним у прегледу исплаћених укупних зарада тужиоцу за спорни период, накнада за исхрану у току рада и накнада за регрес није обрачуната и исказана као посебна ставка. Тужени нису доставили акт на основу кога би могао бити утврђен износ накнаде по основу исхране у току рада и регреса у уговореној нето цени рада по часу. Висина потраживања тужиоца по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора утврђена је у нето износу, а према параметрима из раније важећег Колективног уговора („Службени гласник РС“, бр. 37/95...7/00).

На темељу тако утврђених чињеница нижестепени судови су одбили тужбени захтев. Колективним уговором код тужених из 2015. године уговорено да је накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора део цене једног радног сата. Висина утужених потраживања није номинално изражена, већ је саставни део коефицијента за обрачун плате. У важећем колективном уговору код послодаваца током спорног периода саставни је део основне зараде будући да је укључена у цену радног сата.

Врховни касациони суд сматра да се основано ревизијом указује да су нижестепени судови одлучујући о тужбеном захтеву погрешно применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тач. 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Након извршених статусних промена код туженог „Железнице Србије“ АД усвојен је Колективни уговор од 24.03.2015. године. Тим колективним уговором у вредност једног радног часа укључена је вредност накнаде за исхрану у току рада и 1/12 регреса сведена на један радни час. Чланом 55. уговорено је да се основна зарада утврђује као вредност радног часа, коефицијента посла и просечног месечног фонда од 174 часова рада. Одредбе Колективног уговора из 2015. године примењују се и на запослене које је друготужени преузео након статусне промене. Колективним уговором, нити другим актом тужених није предвиђено да се накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора посебно исказују у номиналном износу. Из таквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану и регреса за коришћење годишњег одмора јер исти нису исказани у номиналним износу. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада с обзиром на то да износ накнаде за регрес и исхрану у току рада није номинално исказан у прегледу исплаћених зарада у спорном периоду, како је то предвиђено Законом о раду. Износ ових накнада није обрачунат и исказан као посебна ставка, односно у месечним обрачунима зараде није исказан као појединачна вредност по врсти плаћања. Сходно наведеном, тужени су обавезани да тужиоцу накнаде штету у висини трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у износу наведеним у изреци.

Пасивна легитимација туженог АД „Србија карго“ и солидарна одговорност са АД "Железнице Србије" за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за август 2015. године произлази из члана 452. става 1. Закона о облигационим односима којим је прописано да лице на које пређе нека

имовинска целина физичког или правног лица или један њен део, одговара за дугове који се односе на ту целину, односно њен део, поред досадашњег имаоца и солидарно са њим, али само до вредности њене активе. Такође, тужени АД „Србија карго“ је пасивно легитимисан и по члану 505. ставу 1. тачки 2) Закона о привредним друштвима којим је прописано да друштво стицалац постаје солидарно одговорно са друштвом преносиоцем за његове обавезе које нису пренете на друштво стицаоца, али само до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца која му је пренета и обавеза друштва преносиоца која је преузео, осим ако је са одређеним повериоцем другачије уговорено.

Права запослених у случају промене послодавца прописана су одредбама чланова 147. до 152. Закона о раду које су усклађене са Директивом број 2001/23 ЕЗ, а којим је регулисана заштита права запослених у случају реорганизације послодавца путем статусних промена, промена послодавца у складу са законом или промене власништва над капиталом привредног друштва, као и последице тих промена.

Из садржине наведених законских одредби произлази да у случају статусне промене, односно промене послодавца у складу са законом, послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, затим да је послодавац претходник дужан да послодавца следбеника потпуно и истинито обавести о правима и обавезама из општег акта и уговора о раду који се преносе, као и обавеза послодавца следбеника да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор или код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

Тужилац након оснивања туженог АД „Србија карго“ није више у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“, већ у радном односу код туженог АД „Србија карго“. Зато АД „Железнице Србије“ нема обавезу да тужиоцу исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора почев од 01.09.2015. године па надаље како је опредељено тужбеним захтевом. Сходно наведеном, ревизија тужиоца је одбијена у односу на део којим је потврђено одбијање тужбеног захтева према туженом АД „Железнице Србије“ за период након 01.09.2015. године.

Применом члана 165. става 2. у вези чланова 153. и 154. ЗПП обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове жалбеног и ревизијског поступка у износу од 40.905,00 динара. Наведени износ обухвата награду пуномоћнику за састав жалбе и ревизије у износима од по 12.000,00 динара и трошкове судских такси на ревизију у износу од 6.762,00 динара и ову пресуду у износу од 10.143,00 динара.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд је, применом чланова 414. става 1. и 416. става 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић